

MEGHÍVÓ

a XIX. századi osztály vitaülésére 2025. július 1-jén, kedden 14 órára

BOBAY ISTVÁN ZOLTÁN

Fikció vagy valóság?

A Habsburg Miksa-féle „mexikói kaland” és annak
magyarországi résztvevői a magyar szépirodalmi munkákban

című előadására.

Az előadás középpontjában a Habsburg Miksa-féle mexikói kaland magyarországi vonatkozásainak irodalmi ábrázolásai állnak. A mexikói kaland története és a Mexikót megjárt magyar katonáknak az alakjai rendre felbukkannak a század neves és kevésbé ismert íróinak (pl. Ábrányi Kornél; Dózsa Endre; Gárdonyi Géza; Jókai Mór; Krúdy Gyula; Lovik Károly; Mauks Kornélia; Mikszáth Kálmán; Pálffy Albert; Rákosi Viktor; Tóth Béla; Zöldi Márton stb.) műveiben. Az előadás mellett érvel, hogy a szépirodalmi munkákban megjelenő történetek egy része valós adatokon alapul, egy részükben pedig feltűnnek a történettel kapcsolatosan szárnyra kelt mendemondák és legendák. A feltérképezett szépirodalmi munkák a feldolgozás során altémakörök szerint több nagy csoportra bonthatók, úgymint: 1. A mexikói osztrák önkéntes sereg toborzásának emléke; 2. A mexikói induló; 3. A világlátott, Mexikót is megjárt obsitos alakja; 4. A „mexikói veteránok” anekdotái – adomái; 5. Szépírók, akiknél többször is felbukkannak a „mexikói önkéntesek” és a mexikói kaland (Jókai–Mikszáth–Zöldi–Krúdy); 6. Történelmi és ifjúsági regények. Ahogyan az a vizsgálódás során beigazolódott, egy ilyen jellegű forrásfeltárás több olyan információra és összefüggésre irányíthatja rá a figyelmet, melyek árnyalhatják bizonyos gazdasági-politikai folyamatok kutatástörténetét, mint például az 1860-as évek aszályainak a toborzásra gyakorolt hatását. Ugyanakkor a szépirodalmi feldolgozások jócskán igénylik a forráskritikát, hiszen e történetek a társadalom szélesebb rétegei számára információforrásként szolgálhattak a mexikói kaland témájáról.

Helyszín:

Bölcészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézet,
1118 Budapest, Ménesi út 11–13.
I. emeleti tanácsterem

Mindenkit szeretettel várunk!